

ЗАКАРБУВАЛОСЯ

В ПАМ'ЯТІ МОЇЙ:

*спомини про видатного українського арабіста
професора Вольфа Бейліса*

КЛИМОВ А. О.

УДК 929Бейліс: 94(100)

МОЯ перша зустріч з Вольфом Мендельовичем Бейлісом відбулася на початку вересня 1966 р., коли я вступив на перший курс історико-філологічного факультету Луганського педагогічного інституту. За тих часів навчальний рік студентів-першокурсників починався з сільськогосподарських робіт на колгоспних полях, і ми не були винятком. Узявши першого вересня участь в інститутському мітингу й вислухавши вітання з тим, що влилися до студентської сім'ї, ми роз'їхалися по домівок за теплим робочим одягом. Через день майбутні історики разом зі студентами інших спеціальностей завантажилися в кузови відкритих вантажівок і відправилися трудитися: протягом місяця треба було збирати помідори, цибулю, моркву, кавуни та інші дари полів. За кожною групою студентів було закріплено викладача. За нашою, що складалася майже з півсотні юнаків і дівчат, – Вольфа Мендельовича.

Ми, певна річ, тоді не знали, що Бейліс – уже відомий у Радянському Союзі арабіст, який володіє десятима мовами, випускник Київського університету, учень знаменитого Тауфіка Гавриловича Кезми, кандидат історичних наук. Незадовго до цього, у 1964 р., він приїхав до Луганська за конкурсом із Чорнобиля, де був директором середньої школи. Вольф

Мендельович відразу привернув нашу увагу тактовністю, інтелігентністю, шанобливим ставленням до студентів. Якимось тихо та непомітно організовуючи роботу, постійно перебуваючи з нами в полі (а треба сказати, що він був інвалідом війни другої групи), вивчив кожного й незабаром про всіх мав доволі точне уявлення, як і про ті стосунки, що почали складатися на курсі між новоспеченими студентами, які перезнайомилися в польових умовах.

Повернувшись з колгоспу й розпочавши заняття, ми дізналися, що Вольф Мендельович (студенти та колеги звали його Володимир Михайлович) призначений куратором нашої академічної групи. Куратором він був усі роки нашого навчання, спілкувався з нами не тільки на заняттях, але й доволі часто в позанавчальний час, адже до обов'язків куратора ставився неформально та відповідально. Як викладач він запам'ятався прекрасним читанням лекцій з історії стародавнього Сходу, Греції та Риму, а також середніх віків. Протягом двох років він читав усі ці об'ємні курси, майже не звертаючись до своїх записів, за цими ж курсами вів у нас семінарські заняття. Пізніше, до речі, Вольф Мендельович якимось зауважив, що відносно добре знає лише історію Сходу. Ми ж дивувалися його енциклопедичним знанням, коли він розповідав про рабство в Греції та про Римську імперію, германців і франків, арабів і хрестові походи, супроводжуючи своє блиску-

че оповідання арабськими прислів'ями, що ввібрали в себе мудрість людського буття.

Після таких лекцій ми намагалися якомога краще, щоб не зганьбитися перед Вольфом Мендельовичем, підготуватися до семінарських занять: читали новітню наукову літературу, постійно зверталися до томів видаваної з 1956 р. багатотомної „Всемирной истории”. Запам'яталися й колоквиуми, які Вольф Мендельович проводив за найбільш цікавими монографіями, починаючи з відомої „Боги, гробниці, ученые” К. Керама. Словом, професійну підготовку пройшли в нього ґрунтовно. Він же приймав два іспити – з історії стародавнього світу та середніх віків. А оскільки іспити приймалися як належить, в усній формі, то потрібно було відповідати і на запитання білета, і на додаткові запитання, показати знання предмета. І я пишаюся, що в Бейліса в мене були лише відмінні оцінки.

Будучи куратором, Вольф Мендельович ходив з нами на Листопадові та Першотравневі демонстрації, бував на численних заходах, які відбувалися в інституті, проводив так звані політгодини. Останні щотижня проходили в усіх групах в обов'язковому порядку за затвердженою парткомом тематикою, і на них нас треба було політично виховувати. Вольф Мендельович підходив до цих заходів делікатно. Розуміючи, що таке виховання за шаблоном нам не подобається, він намагався знайти навіть у нецікавих, часто примітивних для істориків темах таку проблему, яку було цікаво й корисно обговорювати.

У лютому 1969 р. я був направлений на педагогічну практику до 36-ї міської школи, проходив її у відомого в Україні вчителя історії, новатора, дуже цікавої людини Віталія Овсійовича Пунського. Як класний керівник був прикріплений до класу, де керівником була вчителька російської мови й літератури Євгенія Марківна Бейліс. Так я познайомився з дружиною Вольфа Мендельовича, милою та привітною жінкою, бував у них удома в невеликій, заставленій книжками „хрущовці” на

кварталі Молодіжному: розуміючи, що побут іногородньому студенту, яким був я, організувати складно, вони намагалися після проведених у школі уроків трохи мене підгодувати.

Наприкінці квітня 1970 р. в актовому залі інституту Вольф Мендельович напучував нас на „останньому дзвонику”, а ми довго не відпускали його зі сцени, аплодуючи улюбленому викладачеві. Увечері 30 червня в спортивному залі було накрито столи й наші викладачі на чолі з ректором, Всеволодом Григоровичем Пічугіним, уже у неформальній обстановці вітали нас із врученням дипломів. А у вересні ми стали колегами.

Історичний факультет тоді розташовувався на четвертому поверсі єдиного навчального корпусу в доволі скрутних умовах. Приміщень не вистачало, тому кафедри історії СРСР і УРСР, на якій я почав працювати асистентом, і загальної історії, доцентом якої на той час був Вольф Мендельович, розміщувалися в одній кімнаті. Ми бачилися практично щодня, спілкуватися з ним було цікаво. Щоправда, через місяць мене було зараховано до аспірантури і я з цієї кафедри пішов, але ми залишалися в одній факультетській партійній організації. Вольф Мендельович у різний час був і секретарем, і членом партбюро (у партію він вступив у 1957 р., уже будучи завучем школи, та перебував у ній до 1991 р.). Ми тепер спілкувалися на партійних зборах, я щомісяця сплачував йому членські внески, а він цікавився тим, як просувається робота над дисертацією. У грудні 1973 р., після успішного її захисту в Київському університеті, він прийшов на нашу кафедру привітати мене. Не приховую, мені була приємна така його увага.

Сам же він, працюючи над докторською дисертацією, цього не афішував, не брав, як інші, творчих відпусток і, маючи велике навчальне навантаження та безліч різних доручень, успішно завершив її підготовку й захистив у червні 1975 р. в об'єднаній раді відділу суспільних наук Академії наук Азербайджанської РСР. У травні 1978 р. Вольф Мендельович

отримав атестат професора, а в жовтні його було обрано завідувачем кафедри загальної історії. Роком пізніше я очолив кафедру історії КПРС. Тепер ми спілкувалися вже як завідувачі та члени вченої ради інституту з тією лише різницею, що кафедра загальної історії була факультетською, а наша – загальноінститутською. І знову я, як молодий завідувач, відчував його підтримку та увагу.

Під час зустрічей ми обговорювали й наукові, і життєві проблеми; він жваво цікавився кафедральними й родинними справами, своєю чергою, пишаючись своїм єдиним сином Марком, Маріком, як його ласкаво називали, якого я добре знав. Марк у 1978 р. з відзнакою закінчив фізико-математичний факультет нашого інституту, був талановитим математиком. Його студентську наукову роботу визнали кращою на Всеукраїнському конкурсі; у рік закінчення інституту він став учасником Всесоюзної наради з теорії напівгруп.

Працюючи вчителем математики в школі та за сумісництвом асистентом кафедри алгебри та математичного аналізу в інституті, Марк брав участь у Герценівських читаннях у Ленінградському педагогічному інституті. Його там помітили, і в 1980 р. запросили вступати до аспірантури. Однак улітку того року сталася трагедія. Готуючись до вступу та збираючись одружуватися, Марк захопився оздоровчим бігом, що тоді пропагувався. Свої ранкові пробіжки він робив у центрі міста, де на 16-й Лінії Вольф Мендельович отримав нову квартиру в багатоповерховому будинку. В одну з таких пробіжок серце його не витримало. „Швидка”, що за викликом перехожих приїхала до юнака, який упав на газон, констатувала смерть. Це був страшний удар для Вольфа Мендельовича, від якого він не оговтався до кінця життя.

Смерть сина його підкосила, він став байдуже ставитися до свого здоров'я, почав курити, кутив багато, будь-які слова співчуття були недоречні, єдиним порятунком залишалася робота. До квітня 1989 р. він завідував кафедрою, керував аспірантурою, публікував

у провідних наукових журналах свої дослідження із загальної проблеми „Арабські історичні джерела, їхні відомості про Східну Європу, Кавказ, зв'язки давніх слов'ян зі Сходом”, які високо цінувалися в науковому світі. Він був автором багатьох енциклопедичних статей у „Большой Советской Энциклопедии”, „Советской исторической энциклопедии”, „Український радянській енциклопедії”, „Краткой литературной энциклопедии”. У видаваній у СРСР серії „Памятники письменности Востока”, що стала найбільшим досягненням радянського сходознавства та отримала високу оцінку в світовій науці, під його редакцією арабського тексту та російських перекладів виходять книги аз-Захраві „Трактат о хирургии и инструментах”, ан-Насаві „Жизнеописание султана Джалал ад-Дина Манкбурны”.

Вольф Мендельович був серед учасників конференції трудового колективу інституту, на якій у березні 1989 р. уперше в історії вишу на альтернативній основі я був обраний ректором. Він також мене тоді підтримав, вважаючи, що я маю переваги перед двома іншими претендентами, зможу у важкі часи глибокої економічної та соціально-політичної кризи в країні очолити колектив. Пізніше він постійно підтримував той курс демократичних перетворень у виші, який ми проводили, даючи слушні поради, виступаючи на зборах і конференціях трудового колективу. Його авторитетна думка завжди була цінною, до нього прислухалися.

Із завідування кафедрою він, на жаль, пішов, порекомендувавши на своє місце підготовленого ним арабіста Віктора Григоровича Крюкова, нині доктора історичних наук, професора. Здоров'я Вольфа Мендельовича й далі погіршувалося, позначалися й вік (йому тоді виповнилося 66 років), і ті чотири поранення, які він отримав на фронті.

Наприкінці 1993 р. у вишах було введено контрактну систему роботи, з березня 1994 р. Вольф Мендельович також став працювати

за контрактом. Це дало мені можливість допомогти йому тоді, коли за станом здоров'я він у вересні 1995 р. попросив перевести його на 0,5 ставки. Незабаром він потрапив у кардіологічний диспансер, матеріальне становище сім'ї стало важким. Оклади тоді були більш ніж скромні, професорські півставки не дотягували до 9 млн. карбованців – за індексом тодішніх цін це було дуже мало. Наукових пенсій ще не було, тож його пенсія була маленькою. Потай від Вольфа Мендельовича до мене прийшла Євгенія Марківна, розповіла про його стан здоров'я, матеріальні труднощі. Щоб підтримати вченого, я вніс зміни до контракту з ним: при дозволених тоді максимальних надбавках до зарплати у 25 % установив за рахунок позабюджетних коштів, які тільки почали з'являтися в інституті, персональну надбавку в розмірі 100 % посадового окладу професора.

Потім був червень 1997 р., коли я з посади ректора перейшов на завідування кафедрою історії України. І знову Вольф Мендельович був зі мною, я добре пам'ятаю і його підбадьорення, і підтримку, і наші зустрічі на четвертому поверсі першого гуртожитку, де тоді розташовувався історичний факультет, куди йому вже було важко підніматися крутими сходами.

Я не фахівець у тій галузі наукових знань, у якій працював Вольф Мендельович, ставши класиком української арабістики, визнаним світовим науковим співтовариством сходознавцем. Наші досить теплі, я сказав би особливі, відносини, що підтримувалися майже 35 років, були, мабуть, пов'язані з чимось іншим. Можливо, він мені симпатизував, уважаючи дослідником з великим науковим потенціалом. Схожа з його долею доля мого батька: він також, будучи студентом, у липні 1941 р. був призваний до армії, восени 1944 р. тяжко поранений під Ригою, ставши інвалідом другої групи. Може з тим, що в чомусь у нас була подібна життєва трагедія: у 1989 р. я втратив 19-річного сина-студента, онкологічне захворювання якого виявилось невиліковним. Судити про це складно.

Узагалі ж Вольф Мендельович був людиною закритою й обережною. Мабуть, позначилися події війни, про які він мені розповідав. Вольф Мендельович закінчував перший курс Київського університету, коли Німеччина напала на Радянський Союз. Призваний до армії, він був направлений у Томське артилерійське училище, пройшов прискорену офіцерську підготовку, отримав звання молодшого лейтенанта. Спочатку на посаді командира взводу, а потім артилерійської батареї з червня 1942 р. воював під Воронежем, на Дону та в Донбасі. У лютому 1943 р. під час німецького контрнаступу проти наших військ, які почали визволяти Україну, у запеклих боях у районі Павлограда його було важко поранено в живіт. Батьки ж, евакуйовані з Києва в Кузбас, отримали офіційне повідомлення про його смерть.

Від неминучої загибелі Вольфа Мендельовича врятували солдати батареї, які залишилися в живих, а потім підпільники, надавши медичну допомогу й укриття в одному з будинків у передмісті Павлограда. Недвижимий, він лежав у дальній кімнаті та приготувався відстрілюватися, коли до будинку увійшло кілька німецьких солдатів. Урятувало те, що в другій кімнаті на столі стояв козуб із курячими яйцями. Забравши його, німці оглядати весь будинок не стали й пішли. Однак після приходу наших військ у серпні 1943 р. він потрапляє в 258-й табір НКВС на спецперевірку. Потім його направляють на „перевірку бойових якостей”, посилаючи, по суті, на смерть: призначають командиром протитанкової гармати окремого штурмового батальйону III Українського фронту, бійці якого першими йшли на прорив ворожих укріплень.

Пройшовши крізь пекло кривавих боїв, зокрема взявши участь у Ясько-Кишинівській наступальній операції, отримавши ще три поранення, він, через те що пораненим опинився на окупованій території, закінчив війну в тій же посаді, що й починав – командиром артилерійського взводу, а під час демобілізації в 1946 р. отримав так звану „негативну” ха-

рактеристику. Тому й після закінчення в 1950 р. університету, незважаючи на блискучу наукову підготовку, був направлений рядовим учителем у Київську область. Працюючи в Чорнобилі, він зумів заочно закінчити аспірантуру Інституту історії Академії наук СРСР і захистити кандидатську дисертацію.

В останні роки його життя часто, ідучи з роботи, я зустрічав Вольфа Мендельовича та Євгенію Марківну. Вони щодня прогулювалися неподалік від дому, завжди були вдвох, завжди привітні й доброзичливі. Зупинившись, ми обмінювалися новинами, ділилися враженнями й думками.

Остання моя зустріч з Вольфом Мендельовичем відбулася в нього вдома на початку січня 2001 р. Я тоді працював над книгою нарисів про професорів нашого університету і хотів дізнатися деякі подробиці з його життя, що мене цікавили. Вольф Мендельович уже був невиліковно хворий, про це мало хто знав, і надії, що з ним вдасться поспілкуватися, було мало. Зателефонувавши йому, я однак почув, щоб неодмінно приходив, вони з Євгенією Марківною будуть раді мене бачити.

Ми сиділи за стареньким круглим столом, Вольф Мендельович разом із Євгенією Марківною, доповнюючи одне одного, розповідали про прожите життя, про пам'ятне й пережите, а я в черговий раз захоплювався ерудованістю, глибиною думки та мудрістю цієї людини. Хоча Вольф Мендельович швидко втомився й видно було, як йому важко сидіти, говорили ми доволі довго, відпускати мене не хотіли. Було передчуття його швидкого відходу, Євгенія Марківна з сумом сказала, що, гуляючи, вони зайшли у фотоательє та на всяк випадок сфотографувалися на пам'ять. Розлучалися ми на щемливо сумній ноті.

На прощання Вольф Мендельович подарував мені номер журналу „Східний світ”, що видавався Інститутом сходознавства НАН України, членом редколегії якого він був і де була опублікована його остання стаття

„А. П. Ковалівський у пошуках методів джерелознавчих досліджень”, написавши „Дорогому Анатолію Олексійовичу на добру пам'ять з побажаннями здоров'я та добра”. А 15 лютого його не стало.

Література

Основні праці В. М. Бейліса

1. Бейліс В. М. Ал-Мас уди о русско-византийских отношениях в 50-х годах X века / В. М. Бейліс / Международные связи России (до XVII в.) : сб. ст. – М., 1961. – С. 21 – 31.

2. Бейліс В. М. Из истории Дагестана VI – XI веков. Сарир / В. М. Бейліс / Исторические записки. – М., 1963. – Т. 73. – С. 249 – 266.

3. Бейліс В. М. Сочинения ал-Мас уди как источник по истории Восточной Европы X века : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.03 / Бейліс Вольф Менделевич. – М., 1963. – 429 с.

4. Бейліс В. М. Мас уд ибн Намдар и городское население Байлакана / В. М. Бейліс // Изв. АН Азерб. ССР. Сер. истории, философии и права. – 1966. – № 3. – С. 50 – 64.

5. Бейліс В. М. Мас уд ибн Намдар. Сборник рассказов, писем и стихов / предисл. и указ. В. М. Бейліса – М. : Наука, 1970. – 68, 308 с. староараб. паг. – (Памятники письменности Востока. XXX).

6. Бейліс В. М. Из наблюдений над текстом и терминологией Мас уда ибн Намдара. II. Стихи и афоризмы Мас уда ибн Намдара / В. М. Бейліс / Письменные памятники Востока. Историко-филологические исследования : ежегодник. 1970. – М., 1974. – С. 5 – 45.

7. Бейліс В. М. К оценке сведений арабских авторов о религии древних славян и русов / В. М. Бейліс / Восточные источники по истории народов Юго-Восточной и Центральной Европы. – М., 1974. – Т. III. – С. 72 – 90.

8. Бейліс В. М. Сочинения Мас уда ибн Намдара как источник по истории Аррана и Ширвана начала XII в. и памятник средневековой арабской литературы : дис. ... д-ра ист. наук : 07.00.09 / Бейліс Вольф Менделевич. – Ворошиловград, 1975. – 331 с.

9. **Бейліс В. М.** Из истории везирата в период кризиса сельджукского государства. Везир Му айид ал-Мулк / В. М. Бейліс / Средневековый восток. История. Культура. Источниковедение. – М., 1980. – С. 34 – 48.

10. **Бейліс В. М.** Ал-Идриси (XII в.) о восточном Причерноморье и юго-восточной окраине русских земель / В. М. Бейліс / Древнейшие государства на территории СССР : материалы и исследования. 1982 год. – М., 1984. – С. 208 – 229.

11. **Бейліс В. М.** Арабские авторы IX – X вв. о государственности и племенном строе народов Европы / В. М. Бейліс / Древнейшие государства на территории СССР : материалы и исследования. 1985 год. – М., 1987. – С. 140 – 149.

12. **Бейліс В. М.** К анализу источников для биографии Абу Исмаила ал-Хусайна ат-Тугра и / В. М. Бейліс / Восточное историческое источниковедение и специальные исторические дисциплины. – М., 1994. – Вып. 2. – С. 18 – 37.

13. **Бейліс В. М.** Представление о цивилизациях древности и раннего средневековья в системе исторических знаний ал-Йакуби и ал-Масуди / В. М. Бейліс / Ислам и проблемы междивизиационных взаимоотношений. – М., 1994. – С. 33 – 54.

14. **Бейліс В. М.** Країна ал-Куманія у „Географічному творі” ал-Ідрісі та половецька земля Іпатіївського літопису / В. М. Бейліс / *Marra Mundi* : зб. наук. пр. на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя. – Л. ; К. ; Нью-Йорк, 1996. – С. 84 – 104.

15. **Бейліс В. М.** Три самаркандських факіги кінця XI – початку XII ст. (до питання про взаємини мусульманських духовних лідерів з караханідськими правителями) / В. М. Бейліс // *Східний світ*. – 1999. – № 1/2. – С. 42 – 48.

Публікації про В. М. Бейліса

1. **Бур'ян М. С.** Сходознавство в Луганському педагогічному університеті / М. С. Бур'ян, В. Г. Крюков // *Укр. іст. журн.* – 2001. – № 6. – С. 139 – 143.

2. **Бур'ян М. С.** Бейліс Вольф Менделевич / М. С. Бур'ян, З. А. Саїдов // *Східний світ*. – 2001. – № 3. – С. 184 – 186.

3. **Бур'ян М. С.** Бейліс Вольф Менделевич / М. С. Бур'ян // *Українські історики XX століття : бібліогр. довід.* – К. ; Л., 2003. – Вип. 2. – Ч. 1. – С. 19 – 20. – (Сер. „Українські історики”).

4. **Бур'ян М. С.** Видатний український сходознавець Вольф Менделевич Бейліс (1923 – 2001) / М. С. Бур'ян, З. А. Саїдов // *Вісн. Луган. нац. пед. ун-ту.* – Луганськ, 2007. – № 23 (139) : *Іст. науки.* – С. 9 – 13.

5. **Даниленко В. М.** Бейліс Вольф Менделевич / В. М. Даниленко // *Енциклопедія історії України.* – К., 2003. – Т. 1. – С. 215.

6. **Климов А. О.** Вольф Бейліс: учений-арабіст зі світовим ім'ям, класик української арабістики / Анатолій Климов // Климов А. О. *Історія Луганського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка в особах його професорів* / А. Климов. – Луганськ, 2001. – С. 13 – 18.

* * *

Климов А. О. Закарбувалося в пам'яті моїй: спомини про видатного українського арабіста професора Вольфа Бейліса

Автор спогадів – професор Луганського національного університету імені Тараса Шевченка Анатолій Олексійович Климов – майже 35 років був знайомий з відомим українським сходознавцем-арабістом Вольфом Мендельовичем Бейлісом, який працював у цьому університеті в 1964–2001 рр. У споминах ідеться, що автор уперше зустрівся з ученим у 1966 р., ще студентом на осінніх сільськогосподарських роботах, у яких тоді брали участь студенти під керівництвом викладачів. Автор ділиться своїми враженнями від викладання Вольфом Мендельовичем курсів історії стародавнього світу і середніх віків, розповідає про особливості його взаємин зі студентами.

У спогадах міститься матеріал про найбільш цікаві моменти спілкування з ученим, коли автор почав працювати виклада-

чем вишу, про його уважне ставлення до молодих викладачів, скромність, наукову компетентність, високий професіоналізм, підтримку демократичних перетворень, що здійснювалися в навчальному закладі наприкінці 80-х – на початку 90-х рр. минулого століття. Наведено також деякі подробиці особистого життя Вольфа Мендельовича, зокрема про його участь у бойових діях під час Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу, про останню зустріч з ученим незадовго до його смерті у 2001 р.

Ключові слова: Вольф Бейліс, українські радянські учені другої половини ХХ ст., сходознавець, історик-арабіст, Луганський національний університет.

Климов А. А. Запечатлелось в памяти моей: воспоминания о выдающемся украинском арабисте профессоре Вольфе Бейлисе

Автор воспоминаний – профессор Луганского национального университета имени Тараса Шевченко Анатолий Алексеевич Климов – почти 35 лет знал известного украинского востоковеда-арабиста Вольфа Менделевича Бейлиса, который работал в этом университете в 1964 – 2001 гг. В своих воспоминаниях он рассказывает, что впервые встретился с ученым в 1966 г., еще будучи студентом, на осенних сельскохозяйственных работах, в которых тогда принимали участие студенты под руководством преподавателей. Автор делится своими впечатлениями от преподавания Вольфом Менделевичем курсов истории древнего мира и средних веков, от общения со студентами.

В воспоминаниях повествуется о встречах с ученым в период, когда автор стал преподавателем этого же вуза, о внимательном отношении Вольфа Менделевича к молодым преподавателям, его скромности, научной компетентности, высоком профессионализме, поддержке демократических преобразований, осуществлявшихся в учебном заведении в конце 80-х – начале 90-х гг. прошлого века. Приводятся некоторые подробности личной

жизни Вольфа Менделевича, в частности, об участии в боевых действиях во время Великой Отечественной войны Советского Союза, о последней встрече с ученым незадолго до его смерти в 2001 г.

Ключевые слова: Вольф Бейлис, украинские советские ученые второй половины ХХ в., востоковед, историк-арабист, Луганский национальный университет.

Klymov A. O. Memory Lane Milestones: Professor Wolf Beilis, an Outstanding Ukrainian Arabist

The author of the memoirs, Anatoliy Klymov, Full Professor of Luhansk Taras Shevchenko National University, for about 35 years personally knew Wolf Beilis, a famous Ukrainian orientalist-arabist, who worked at the University since 1964 through 2001. The author recalls that he first met the scholar in 1966, when, as a student, he participated in the fall semester agricultural work under the supervision of the faculty, prominent among who was Professor Beilis. He is sharing his impressions of Wolf Beilis's courses on Ancient and Medieval History, as well as his interactions with students.

The memoirs also feature the most fascinating moments of the author's communication with the scholar during the period when he became a member of the faculty of Luhansk Taras Shevchenko National University. Professor Beilis always cared for young professors, was modest, highly competent as a scholar, and professional. He enthusiastically supported democratic changes that were implemented at Luhansk National University at the end of the 1980s – beginning of the 1990s.

Some details of Wolf Beilis's personal life are given, including his participation in the Great Patriotic War of the Soviet Union. The last meeting of the author with the scholar shortly before his death in 2001 is covered as well.

Key words: Wolf Beilis, Soviet Ukrainian scholars of the second half of the 20th Century, orientalist, historian arabist, Luhansk National University.

Стаття надійшла до редакції 21.03.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.